

Om å bygge ved riks- eller fylkesveg

Informasjonsbrosjyre:

"Om å bygge ved
riks- eller fylkesveg"

Har du planer om å bygge ved riks- eller fylkesveg?

Byggetiltak skal behandles og godkjennes av kommunen etter plan- og bygningsloven. Dersom tiltaket skjer i tilknytning til riks- eller fylkesveg, er Statens vegvesen godkjenningmyndighet for:

- ny avkjørsel
- utvidet eller endret bruk av eksisterende avkjørsel
- bygningers avstand fra offentlig veg
- anlegg av ledninger m.v. over, under eller langs vegen

Vegvesenets behandling innpasses i kommunens byggesaksbehandling. Dersom tiltaket samsvarer med godkjent regulerings- eller bebyggelsesplan, har kommunen godkjenningmyndigheten etter at Statens vegvesen har uttalt seg. Kommunen er også godkjenningmyndighet dersom søknaden gjelder tiltak langs kommunal veg.

Hvor skal du henvende deg?

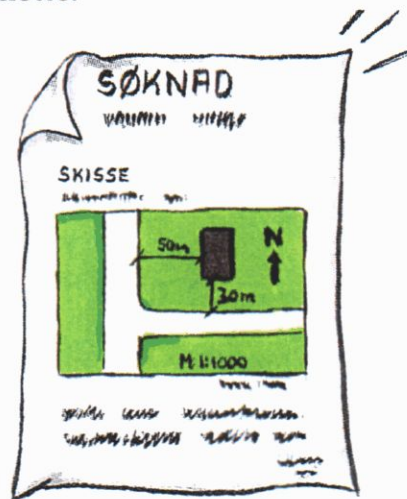
For å søke om byggetillatelse, må du kontakte kommunen. Den har også skjema for søknad om avkjørselstillatelse, dispensasjon fra byggegrense eller anlegg av ledninger. Slike skjema kan også fås ved å henvende seg direkte til Statens vegvesen.

Hva en søknad om avkjørsels- tillatelse må inneholde

Sammen med søknaden må du sende:

1. Målsatt skisse som viser hvordan det tiltaket du søker om tillatelse til er plassert i forhold til veien, bygninger og eksisterende avkjørsler. Dersom det fins kart i målestokk 1:1000 for området, bør du nytte dette.

2. Nøyaktig beskrivelse som gjør det mulig raskt å finne fram til området for befaring. Du kan vise stedet på økonomisk kartverk (målestokk 1:5000), eller du kan angi av stand til nærmeste kilometerstolpe der slike finnes.

3. Dersom søknaden gjelder utvidet bruk av avkjørselen, må det oppgis hvem som bruker avkjørselen i dag. Eiers skriftlige samtykke til utvidet bruk må også foreligge.

Hvor søknaden skal sendes og hvordan den blir behandlet

Søknaden skal sendes til kommunen som vil sende den videre til Statens vegvesen. Vegvesenet vil innhente nødvendige tekniske data, vurdere den løsningen det er søkt om tillatelse til og eventuelt se på alternative løsninger. Om nødvendig vil det også bli foretatt befarings.

Vanligvis vil det ta mellom 4 og 8 uker før du får melding om Statens vegvesens vedtak i saken. Henvendelser om behandlingen kan gjøres til Statens vegvesen for å få opplyst om hvor langt behandlingen av søknaden har kommet.

Hva Statens vegvesen legger vekt på ved behandlingen av søknaden

En rettesnor ved behandlingen vil være veglovens formålsparagraf, § 1a, andre ledd. Det er et overordnet mål for vegmyndighetene å skape mest mulig trygg og god avvikling av trafikken og ta hensyn til naboene, et godt miljø og ellers andre samfunnsinteresser.

Avkjørsler og trafiksikkerhet - generelt

Hovedveger med gjennomfartstrafikk er i utgangspunktet uegnet som boligveger. Det er nær sammenheng mellom antall trafikkulykker og antall avkjørsler langs en veg. Det er særlig de som bor langs vegen som rammes. Ulykker i direkte tilknytning til avkjørsler utgjør mellom 15 og 20 % av det totale antall trafikkulykker.

Når en riks- eller fylkesveg av høy standard er bygd, tjener denne både by og land ved at kjøreforholdene bedres, samtidig som trafiksikkerheten er bedret. Når nye avkjørsler kommer til, vil vegen langsomt, men sikkert "gro igjen". Den økende lokaltrafikken som følger med avkjørslene, forandrer gradvis hovedvegen til også å bli en lokal veg. Faren for ulykker øker, og det kommer krav om at hastigheten må reduseres eller at det må lages omkjøringsveg. Etter noen år har vi fått et resultat som står i sterk kontrast til ønsket om sikker og effektiv trafikkavvikling.

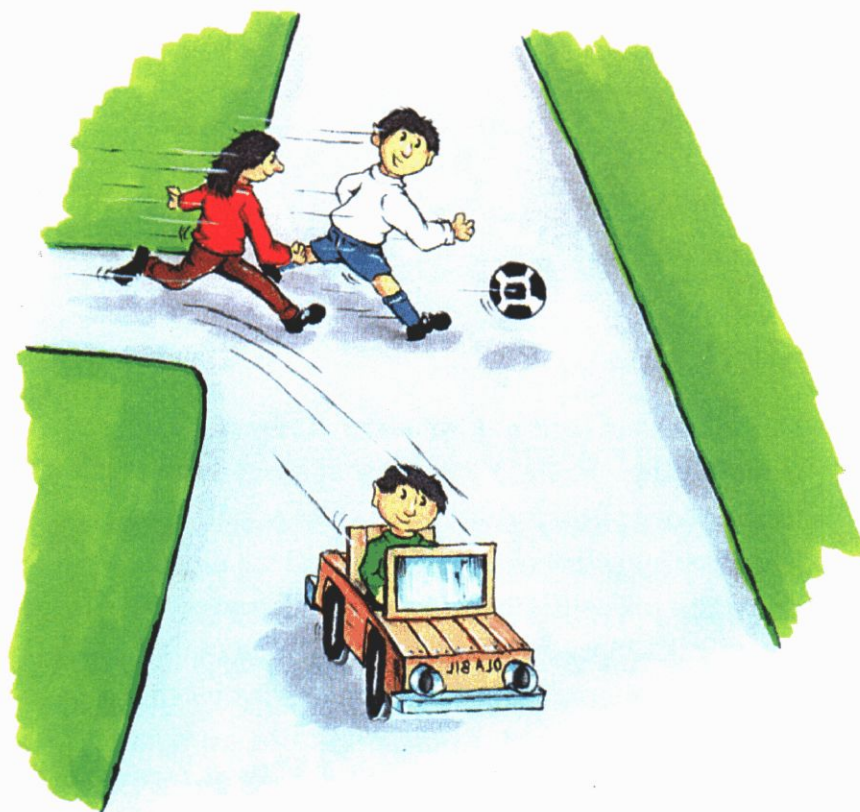
For å unngå en slik utvikling, ser Statens vegvesen seg nødt til å være tilbakeholden med å innvilge søknader om ny bebyggelse med direkte avkjørsel til riks- og fylkesveger.

Behandling av en søknad om avkjørsel vil omfatte både en generell strekningsvurdering og en konkret vurdering av forholdene på stedet.

Som bakgrunn for den strekningsvise vurderingen har Statens vegvesen delt riks- og fylkesvegnettet

inn i tre holdningsklasser. Meget streng holdning gjelder langs det viktigste hovednett. Streng holdningsklasse gjelder langs det øvrige hovednett. Mindre streng holdning kan legges til grunn for samleveger. Ofte vil også kommuneplanen inneholde bestemmelser og retningslinjer om avkjørsler.

Av forhold en legger særlig vekt på ved vurdering av slike søknader, er forholdene langs vegen, spesielt om det er nødvendig å krysse vegen for å komme til butikk, skole eller naboer. Ligger all bebyggelse i et område på den ene siden av hovedvegen, bør eventuell ny bebyggelse også ligge på denne siden.

Felles avkjørsel

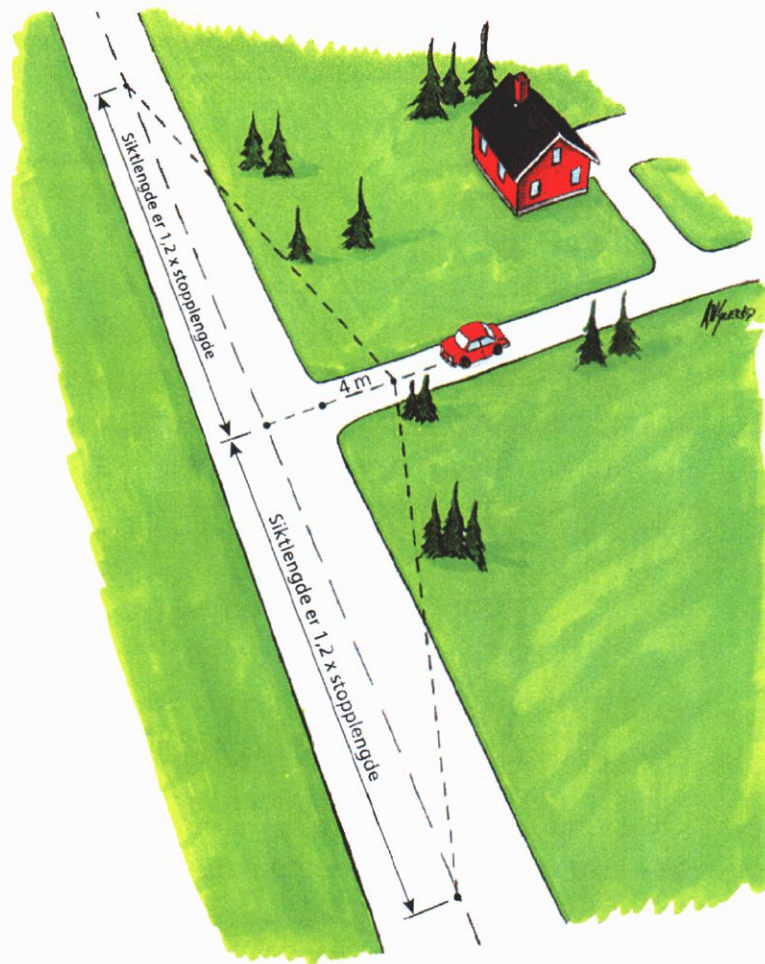
Dersom det ikke finnes reguleringsplan som viser hvordan atkomsten skal løses, vil det vanligvis være lettere å få innvilget søknaden dersom atkomsten løses via en allerede godkjent avkjørsel.

Etablering av bolig i tilknytning til godkjent driftsavkjørsel (avkjørsel som nyttes i forbindelse med jord- eller skogbruks-drift) vil imidlertid bli vurdert på lik linje med ny avkjørsel.

Siktkrav

Det vil ikke bli gitt avkjørselstillatelse på uoversiktlige steder eller hvor avkjørselen er til hinder for trafikkavviklingen, f. eks. på forbikjøringsstrekninger. Sikten vil vanligvis være tilstrekkelig dersom man ved å sikte fra en bil 125 m fra avkjørselen kan se en 0,5 meter høy gjenstand minst 4 meter inne i den framtidige avkjørsel. Kortere sikt blir godkjent dersom fartsgrensen er lavere enn 80 km/t).

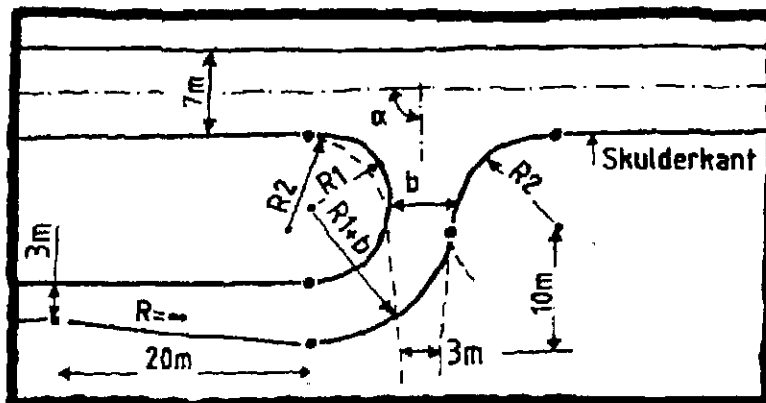
Fartsgrense	Krav til sikt lengde
50 km/t	60 m
60 km/t	80 m
70 km/t	100 m
80 km/t	125 m

Utforming av avkjørselen

En boligavkjørsel skal ha et jevnt fall på 5 cm de første to meter fra vegkanten. På de neste 3,5 meter skal avkjørselen maksimalt stige 18 cm, eventuelt falle 12 cm. Deretter er maksimal stigning/fall 12,5 % (1:8) de neste 50 meter.

Avkjørsel til større butikk, bensinstasjon, kafè m.v. utformes som vegkryss.

Utforming av avkjørsler

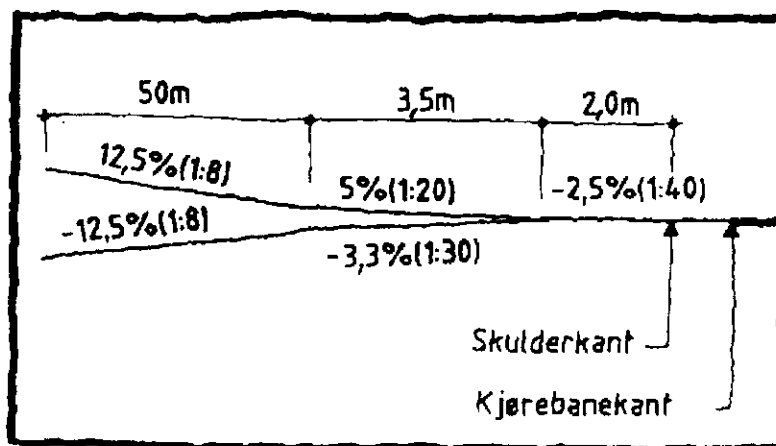
Kjøretøytype	R1	R2	b	Type avkjørsel
P	3,5	5,0	4,0	Bolig, jordbruks-/skogbruk
LL	6,0	8,0	5,0	Gårdavkjørsel, boligomr.

Når kryssvinkel er $80^\circ < u < 100^\circ$,
benyttes stiplet utforming.

P-Personbil

LL-liten lastebil

Lengdeprofil av avkjørsel, grenseverdier

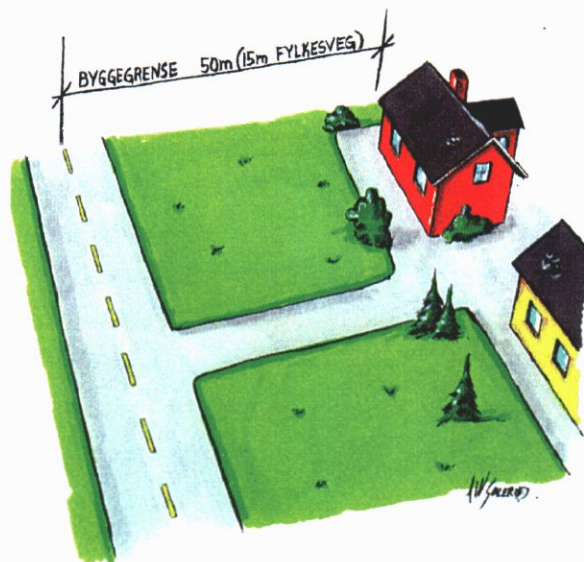

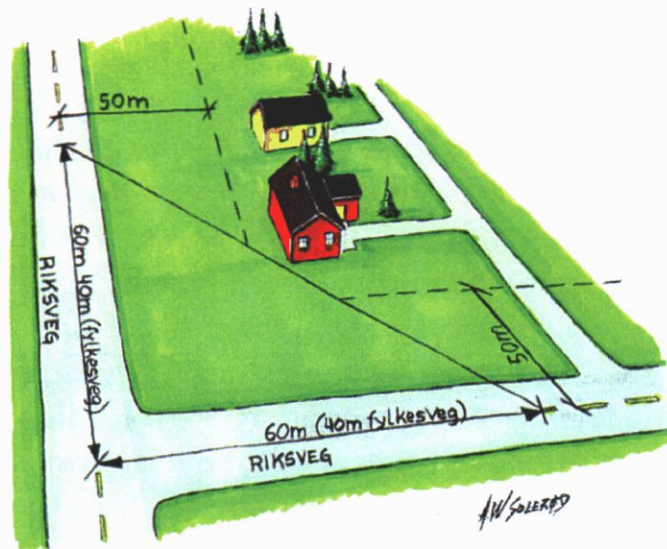
Bygningers avstand fra offentlig veg

På grunn av trafiksikkerhet, hensynet til drift og vedlikehold av vegen, arealbehovet ved utbering av vegen og hensynet til miljøet for de som oppholder seg på eiendommene langs vegen, kan ikke byggverk og innretninger, grunnfestede eller løse, midlertidig hensatt eller permanente, plasseres i området innenfor byggegrensen for offentlig veg. Av vegloven § 29 framgår det at det langs riksveg skal være en byggegrense på 50 meter. Langs fylkesveg og kommunal veg er byggegrensen 15 meter.

Det er også 15 meter byggegrense langs gang- og sykkelveg. Byggegrensen måles vannrett fra den angjeldende vegs midtlinje. For noen riks- og fylkesveger er avstandskravet større.

I kommuneplanens arealdel, i reguleringsplan eller i bebyggelsesplan, kan det være fastsatt andre byggegrenseavstander.

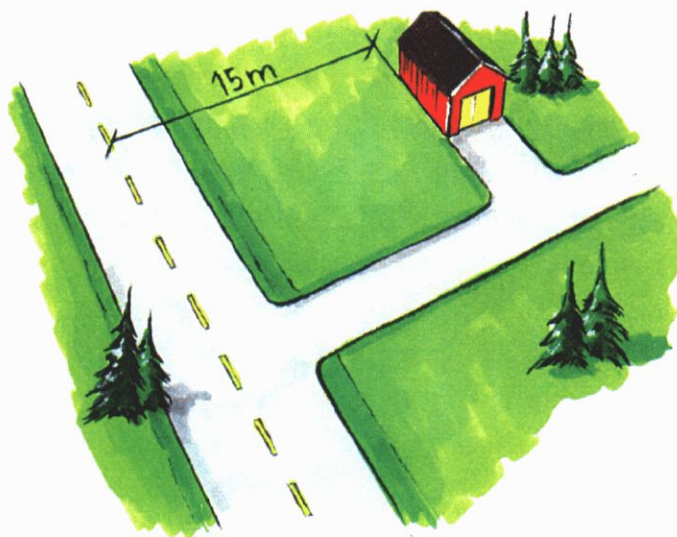

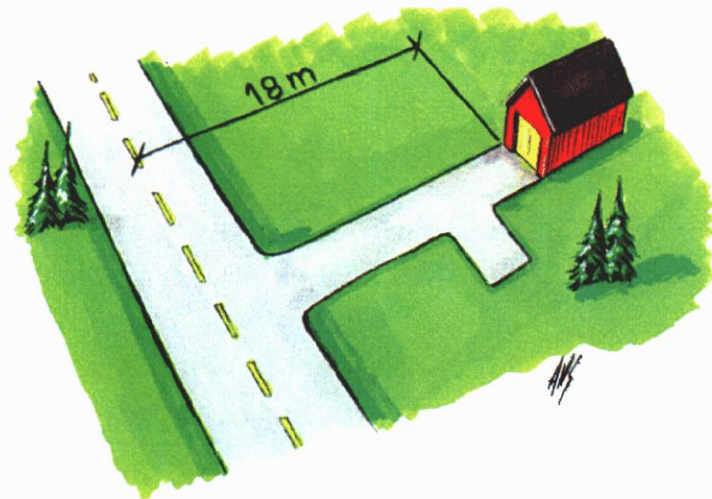
Har du planer om å bygge nærmere enn byggegrensen, kreves det egen tillatelse. Dispensasjonen gjelder også for tilbygg til tidligere oppførte bygninger, samt gjenoppbygging av nedrevne eller nedbrente hus innenfor gjeldende byggegrense. I vegkryss er det nødvendig med særskilte bestemmelser både av hensyn til sikt og mulighet for framtidig vegomlegging. Byggegrensen følger her en linje trukket mellom punkter som ligger 60 meter fra skjæringspunktet til midtlinjene når det gjelder kryss med riksveg, og 40 meter når det gjelder kryss med fylkesveger og kommunale veger. Dispensasjon fra gjeldende byggegrenser vil kunne redusere trafikksikkerheten ved at sikten langs hovedvegen reduseres. Problemer knyttet til støy og luftforurensning øker også. Videre reduseres muligheten for eventuell framtidig vegutvidelse, bygging av gang-/sykkelveg eller parallell adkomst.

Det må derfor foreligge sterke grunner før det gis dispensasjon for å føre opp bygg innenfor gjeldende byggegrenser. Terrenget langs vegen, kraftledninger m.m. vil ha en viss betydning for avgjørelsen. Statens vegvesen må også vurdere om bygget vil sjenere trafikken på vegen, om det vil vanskeliggjøre vegvedlikeholdet eller få slike virkninger etter en eventuell framtidig omlegging av vegen. Miljøet for dem som bor langs vegen tilsier også at det ikke føres opp bygg innenfor byggegrensene.

Plassering av garasje ved riksveg

Dersom det søkes om dispensasjon fra byggegrensebestemmelsene for å plassere garasje, må Statens vegvesen spesielt vurdere om all manøvrering inn og ut av garasjen kan skje på privat område slik at rygging og vending på hovedvegen unngås.

Det medfører at:

1. Skal garasjens sidevegg vende mot riksvegen, bør avstanden være minimum 15 meter.
2. Skal garasjeporten vende mot riksvegen, må avstanden fra midten av vegen til garasjen være minimum 18 meter.

Det er også mulig å vri eller forskyve garasjen i forhold til avkjørselen, men en byggeavstand mindre enn 15 meter ved riksveg blir sjelden eller aldri innvilget. Dersom det er vanskelig å finne fram til tilfredsstillende løsninger, kan du søke råd hos Statens vegvesen.

Forberedende byggearbeider - graving m.v.

Framføring av vann- og avløpsledninger til tomta inngår ofte som en del av byggearbeidet, og det er ofte nødvendig å krysse veg eller på annen måte berøre Statens vegvesens eiendom. Graving av vann- og avløpsgrøfter kan skape vansker for trafikken mens arbeidet pågår. Det kan også gi skader på vegfylling og vegdekke, som senere kan medføre trafikkfare.

For å kunne gjøre dette, trengs det egen tillatelse fra Statens vegvesen. I denne forbindelse underskrives en erklæring på eget skjema som fås hos Statens vegvesen eller hos kommunen.

Byggetillatelse

For å kunne starte opp byggearbeid, trengs det som nevnt innledningsvis byggetillatelse fra kommunen. Slik tillatelse er ikke bare nødvendig for å kunne føre opp bygning, men også for mange typer endring av eksisterende bygning og for å utføre større terrenginngrep på tomta. Anlegg av ny avkjørsel er et slikt terrenginngrep som krever byggetillatelse. Etersom opparbeidelse av avkjørsel som regel vil inngå i et større prosjekt som også omfatter bygninger, vil det sjelden være aktuelt å søke om egen byggetillatelse for avkjørsel. Kommunen vil gi deg nærmere opplysninger om hvordan du skal gå fram.

Klage over Statens vegvesens avgjørelse

Dersom du får avslag på søknaden din, enten det gjelder tillatelse til avkjørsel, dispensasjon fra byggegrensen eller tillatelse til å legge vann- eller avløpsledninger på Statens vegvesens eiendom, kan du klage på vedtaket til overordnet myndighet. I svaret fra Statens vegvesen vil det bli opplyst om hvem det kan klages til, hvilket lovverk søknaden er behandlet etter og hvilken frist som gjelder for å innsendelse av klage.

Statens vegvesen, Vegdirektoratet 2003

Statens vegvesen

Returadresse:
Statens vegvesen
Vegdirektoratet
Postboks 8142 Dep.
0033 Oslo

